

במקום שיש רבים או בימות החול אין איסור לצאת עם פיאה נכרית, דאין בזה משום גילוי שער או משום פריעת ראש אשה.

ומשום מדברי השלטי גיבורים דהפיאה נכרית היא מכסה לגמרי את שער ראשה שלה כמו שנהוג היום, ועיין רבינו עובדיה במשנה שפירש אשה שאין לה רוב שער לוקחת שער נשים אחרות ומשימה בראשה ונראה כאילו היא שערה וכן הביאור ברש"י ודו"ק, וכן מפורש בפירוש הרמב"ם במשנה ופיאה נכרית כמו מגבעת ידבקו בו שער נאה והרבה ותשים אותו האשה על ראשה דרך עראי כדי שתתקשט בשער, עכ"ל, הרי במפורש שהוא כעין כובע על הראש ומדבקין בו הרבה שיער נאה של נשים ותשים אותו על הראשה כדי להתנאות בו וכן מפורש בחידושי הר"ן פיאה נכרית היא כעין כיפה שעשוי משער חבירתה לפי שיש לה שער מועט א"נ דיט לה שער לבן ושער חבירתה שחור אלא דהתירו אלו להתיפות בשבת בעודה בחצר שלא תתגנה על בעלה ע"ש, וכן מבואר בחידושי המאירי. וכן מפורש ברש"י בהרי"ף שכתב קליעת שער תלושה ונותנת על שער ע"ש קליעתה שתראה בעלת שער, וכן הביאור ברש"י במשנה.

שמעתי שהעירו ע"ז איך הששו חכמים לצאת בפאה זו לרה"ר שמא תשלוף ותראה לחבירתה ותעביר ד"א ברה"ר הרי תגלה שער ראשה בזה, והרי תנן נז. ולא בטופת

דף ס"ד: במשנה יוצאה אשה וכו' בכבול ובפאה נכרית בחצר, ופירש"י דלעיל דף נז. תנו לא תצא אשה בכבול לרה"ר וה"ה לפאה כמפורש בסוגיא כאן, (כמ"ש התוס' דף נז:): דילמא תוריד מראשה את הפאה וכבול לראות לחבירתה ותטלטל ברה"ר ד' אמות. אבל בחצר לא גזרו.

עיין שלטי גיבורים בהרי"ף שהביא ראייה מכאן לנשים שיוצאות והולכות עם כיסוי פאה להתקשט בהן דאין בזה איסור שער באשה ערוה, דדוקא בשערה ממש חשיב ערוה דדבוק בבשרה ונראה גם בשדה עם השיער חשיב ערוה אבל שער המכסה שערה אין כאן משום שער באשה ערוה וגם לא משום פריעת ראש, דהרי התירו לאשה בשבת להתקשט בפאה נכרית משום שלא תתגנה על בעלה, משמע להדיא שמותרות בנות ישראל להתקשט בהן ע"ש.

עיין שו"ת מהרי"ל דיסקין שהקשה ע"ז הרי התירו דוקא בחצר שלא תתגנה על בעלה אבל ברה"ר אסור א"כ מנ"ל לנו להתיר לאשה לצאת כך לרה"ר דאין לך בו אלא חידושו דוקא בחצר.

ונראה לבאר, דהא דאסרו לצאת לרה"ר משום איסור שבת שמא תעביר ד' אמות ברה"ר, אבל באופן שאין איסור רשות הרבים כגון שיש חומה ודלתות מדינה שמותר לטלטל בעיר אף שיש רבים מהלכים ע"ש אין איסור מצד פיאה נכרית לצאת

ולא בסרביטין בזמן שאינן תפורים, ופירש"י אבל בתפורים ליכא למיחש לאתויי שאינה נוטלת השבכה מראשה ברה"ר שתגלה כל שערה ע"ש.

ונראה דהדרך היה שמכסה בתחילה את ראשה ושערה בכובע קטן ועל זה היתה מניחה את הפיאה נכרית להתקשט בו והשתא חששו חכמים שמא ברה"ר שמא תוריד הפאה מראשה להראות לחבירתה.

אמנם עיין בשנות אליהו להגר"א ז"ל שכתב פאה נכרית פ"י שאין לה שער נוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף כדי שתתראה בעלת שער עכ"ל ואפשר דהיה קשיא ליה איך חששו שמא תוריד הפיאה ותעביר ד"א הרי מגלה שערה וע"ז ביאר דהפיאה היא תחת הצעיף ואין גילוי שער, ועוד קשיא ליה איך שרי לצאת לחצר או לרה"ר כשיש עירוב הרי יש כאן גילוי שער שמתנאה בשער של אשה וחשיב נמי שער באשה ערוה וע"ז ביאר דהפיאה מכוסה בצעיף ואין איסור גילוי שער.

ועיין בהג"ה שם שכתב לאפוקי ממש"כ ב"י שלטי גיבורים ללמוד מכאן היתר לנשים נשואות היוצאות בכיסוי שערות שלהם שמכסים בשער אחרים תלושים, לזה כ' רבינו שכאן מיירי שכן מכוסות בצעיף, ואף דבש"ג דחה זאת אבל אין מוכרח ע"ש.

ונראה כיון דכל הראשונים לא ביארו כביאור הגר"א דמיירי שמכוסה בצעיף ש"מ דלא חששו לזה ואין כאן גילוי שער ומותר לצאת כך לחצר או לרה"ר בימות החול כמשנ"ת.

עיין שו"ת באר שבע שדחה דברי השל"ג, דודאי אסור לאשה לצאת בפאה נכרית לרה"ר והאריך בזה. אמנם הרמ"א סימן ע"ה הביא דברי השל"ג להלכה דאין בפיאה נכרית איסור שער ערוה ומותר לקרות ק"ש כנגדה וכתב שם המג"א כ"כ בש"ג דמותר לכתחילה, דלא כבאר שבע שחולק עליו והאריך בסוף ספרו בדברים דחויים ע"ש הרי דמג"א שהוא גדול הפוסקים ראה דברי הבאר שבע שאסר ולא הסכים עמו. ועיין

פמ"ג שכתב במדינה שיוצאין בפיאה נכרית יש להם לסמוך על הרמ"א והמג"א ע"ש, וכן פסק שם הא"ר, וכן בכף החיים שם הביא דבריהם, ועיין בספר בית עובד שפסק כדברי הרמ"א.

אלא דבספר מור וקציעה תמה על המג"א והסכים עם הבאר שבע, וביאר דאין ראייה מהרמ"א, דמיירי אשה לבעלה בביתה כיון דרגיל בה לא חשיב שער באשה ערוה דאין לו הרהור ע"ש וצ"ע א"כ גם בשערה ממש נימא אם רגילה ללכת כך בביתה דמותר לקרות ק"ש כנגדה וזה ודאי אסור כמ"ש השו"ע שער באשה ערוה ואסור לקרות כנגדה ק"ש, ועוד עיין דרכי משה סימן ש"ג שהביא דברי השל"ג שכתב ומותר לאשה נשואה לגלות פאה נכרית שלה ל"ש אם עשויה משערותיה או משער חבירתה דאין שער באשה ערוה אלא שערותיה המודבקים בבשרה אבל לא בתלושים עשויות לכסות שערותיה אע"ג דעבדה לקישוט שהיא נראית בעלת שיער, עכ"ל הרי מפורש שהתיר לאשה לצאת כך לחצר ואין בזה שער באשה ערוה, א"כ ל"ד לבעלה שרי אלא אפי' כל אדם מותר לקרות כנגד פאה נכרית.

עיין שו"ת יביע אומר ח"ה שהאריך בזה והביא דרוב הפוסקים אוסרים פיאה נכרית ואסור לאשה לצאת בה, והביא דבירושלמי איתא פ"ז דכתובות א"ר יוחנן היוצאת בקפליטין שלה אין בה משום יוצאה וראשה פרוע ודוקא בחצר, אבל במבוי יש בה משום יוצאה וראשה פרוע עיין ערוך שפירש, קפליטין בלשון רומי שער ותלתלים ופאה נכרית עכ"ל מכאן ראייה שאסור לצאת בפאה נכרית לרשות הרבים ע"ש.

ואינה ראייה דאי כונת הערוך כפשוטו הול"ל פאה נכרית אלא הוסיף שער ותלתלים ופאה נכרית פ"י דמיירי שלא היה לה הרבה שער והוסיפה שער נכרית וקלעה בתוך שערותיה כדי שתראה בעלת שיער, ובכה"ג כיון דמעורב בפאה נכרית גם שערה ממש שדבוק בשערה בכה"ג ודאי איכא פרועת ראש

ואסור לצאת לחצר שעוברים שם רבים. ועוד
הרי לפ"ד הגר"א ובאר שבע דכל פאה נכרית
המוזכר בתלמוד פי' שיש עליה צעיף א"כ זה
נסתר מדברי הערוך שפירש פאה נכרית אסור
בחול לצאת בה למבוי משום פרועת ראש
והוי מכוסה בצעיף, אלא ש"מ דהערוך ס"ל
דהפאה נכרית מגולה והכא דוקא אסור
משום דמעורב בו שער שלה ממש ואיכא
בזה איסור גילוי שער.

ונראה ראייה מפורשת דמותר לאשה לצאת
לרה"ד בפאה. עיין גמ' סנהדרין קי"ב.
דאמרי' בעי רב יוסף שיער נשים צדקניות
מהו האם צריך לשרוף השערות, וביאר רבא
בפאה נכרית פירש"י גדיל של שערות

דעלמא שעושיין לנוי, אם הפיאה על ראשה
פשיטא שאין צריך לשרוף ויוצאות מעיר
הנדחת לעיר אחרת וכגופה דמי וניצול עמה
ובעי רב יוסף כשאינו על ראשה אי חשיב
כמלבוש ע"ש, הרי מפורש דנשים צדקניות
יוצאות בפאה נכרית לרה"ד שעושות לנוי
ודו"ק.

עיין בן איש חי ש"ש פר' ויקהל הל' י"ג
שכתב ונשים ההולכות לטבילה בליל שבת
לא יקלעו שערות ראשם, אלא ישלשלום בין
החלוק ובין הבגד וילבשו פאה נכרית שהיא
קלועה ועומדת מבע"י עכ"ל. משמע דמותר
לאשה לצאת בפאה נכרית, כתבתי כ"ז
להגדיל תורה.